Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ГРУДНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, DECEMBER 4, 1982 No. 230. VOL. LXXXIX.

„Вашінґтон Повст" спростовує наклепи на український визвольний рух

Вашінґтон. — В дні 8-го листопада 1982 відома столична газета „Вашінґтон Повст" помістила довшу статтю Томаса О'Тула під заголовком „Нацистські коляборанти були вербовані, як союзники", — що мала бути ніби рецензією на книжку „Білоруська Таємниця", яку написав Джан Лофтус і в якій були знеславлюючі наклепи на ОУН і УПА.

У відповідь з опрокиненням цих наклепів появився довший лист у „Вашінґтон Повст" з 18-го листопада 1982 року, який написала Катерина Чумаченко, директор Української Крайової Інформаційної Служби (ЮНІС) у Вашінґтоні.

У своїй критиці, К. Чумаченко писала, що Аллан А. Раєн, голова Бюра спеціяльних інвестиґацій в Департаменті справедливости заперечив всі факти про білорусів, які булуи темою книжки Лофтуса. Цей сам Лофтус подав на 8-ох сторінках своєї 180-сторінкової книжки неправдиві „факти" начебто ОУН була „спонзорована" нацистами. К. Чумаченко далі твердила, що ОУН повстала в 1929 році як продовження УВО, і що обидві організації були створені з метою боротися за визволення України. В 1941 році, як тільки німці увійшли в Україну, українці негайно проголосили самостійність і зорганізували уряд на чолі з Ярославом Стецьком, що спровокувало німецькі репресії. Ці репресії причинились до постання УПА, яка вела боротьбу так проти нацистів, як і проти совєтів. Деж тут є „коляборація з нацистами?" — питає К. Чумаченко.

Під кінець вона подала, що 8-го серпня 1951 року американський Уряд зняв ОУН з листи проскрибованих організацій, уможливлюючи її членам еміґрувати до ЗСА.

УОКЦ у Філядельфії влаштовує Різдвяний Базар

Філядельфія, Па. (УОК-Ц). — Український Освітньо-Культурний Центр, тут як і щороку, влаштовує великий Різдвяний Базар в суботу і неділю, 11-го та 12-го грудня, щоб дати змогу всім українським родинам зберігати і плекати Різдвяну традицію.

Ці базари УОКЦентру втішаються широкою фреквенцією української громади Філядельфії та її околиць. Прибутки з базарів призначені на вагомі потреби Центру, між якими цього року слід поставити на першому місці направи даху та дальшу сплату заборгування.

У противагу до попередніх базарів, цьогорічний Різдвяний Базар буде відмінний тим, що він пов'язуватиме комерційну сторінку з розвагово-товариською.

Крім святочних страв і печива, на базарі буде великий вибір мистецьких картин, скульптур, кераміки, різдвяних подарунків, святочних карток та свіжо зрубаних ялинок.

Години базару такі: в суботу — від 9-ої години ранку до 5-ої по полудні; в неділю — від 10-ої ранку до 4-ої години по полудні.

Базар закінчиться обідом з мистецькою програмою о годині 4:30 по полудні в неділю. У зорганізуванні базару беруть участь шість місцевих українських католицьких церков і майже два десятки інших спонзорів-установ та індивідуальних громадян. Програма концерту — у виконанні акторів Українського Театру в П'ятницю, танцювального ансамблю „Волошки" і дівочого хору „Русалка".

ПРОДАЖ ПОДАРУНКІВ

Ню Йорк, Н.Й. — Український Музей в Ню Йорку організує великий продаж подарунків під ялинку: мистецьких виробів (картин, дереворізів, кераміки, різьби, вишивок) та прикрас на ялинку в днях 5-го, 11-го, 12-го грудня ц.р., від 1-5-ої год. по полудні, на другому поверсі Музею. Для членів Музею передпродаж 4-го грудня від год. 1-5-ої по полудні.

У ЛИСТОПАДІ ПРИДБАНО 240 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ УНСОЮЗУ

Джерзі Сити, Н.Дж. — З Організаційного Відділу УНС інформують, що секретарі й інші відділові урядовці відділів Америки і Канади в листопаді придбали 240 нових членів, забезпечних на понад 65,000 долярів.

Придбання такого числа нових членів належить зарахувати до дальших успіхів, якщо брати під увагу економічні обставини,а головно високий відсоток безробітніх серед громадян ЗСА і Канади. Але не зважаючи на всі ці перешкоди й трудноші, поважне число союзових секретарів і інших відділових урядовців віддали свій час і труд для того, щоб запевнити кращу майбутність тих 240 українців та їхніх родин. Своєю відданою працею ці союзовці також запевнили дальший зріст великої союзової родини.

Приємно згадати союзових ентузіястів, якщо не всіх, то бодай тих, що придбали трьох і більше членів у листопаді, а саме: секретарка 347-го Відділу Дарія Цапар придбала 11 членів; головний радний і голова 231-го Відділу Василь Пастушок і голова Округи Дітройт та секретар 94-го Відділу Роман Татарський придбали по 9 членів; секретарка 269-го Відділу Христина Фуґа-Гербеґи придбала 7 членів, секретар 55-го Відділу Адам Ціздин, секретар 271-го Відділу Іван Чопко, секретар 360-го Відділу мґр Іван Гаврилюк і секретар 368-го Відділу Андрій Маринюк придбали по 6 членів; секретар 32-го Відділу мґр Володимир Яців, секретар 59-го Відділу Тарас Сливінський і секретар 78-го Відділу Іван Петрунцьо — придбали по 5 членів; секретарка 155-го Відділу Меланія Лоренс, секретар 174-го Відділу д-р Атанас Слюсарчук і голова Округи Торонто та секретар 407-го Відділу Василь Шаран — придбали по 4 члени; секретарка 25-го Відділу Квітка Стецюк, секретарка 37-го Відділу Ольга Осередчук, секретар 53-го Відділу Дмитро Головатий, делеґат 170-го Відділу Олесь Благітка, секретар 220-го Відділу Едвін Блідий, секретар 247-го Відділу Михайло Маєр, член 274-го Відділу Микола Ліниський і секретар 427-го Відділу Петро Дяків — придбали по 3 члени.

Метою осінньої кампанії є придбання для Союзу 1,000 нових членів. На грудень залишається ще до придбання 550 членів, і ця мета буде виконана, якщо всі конвенційні делеґати, відділові секретарі й інші урядовці включаться у цю кампанію.

На допомогу у виконанні мети повинна прийти акція подвоєння життєвого забезпечення членів Союзу без лікарського бадання у віці до 65-го року життя. Тому, що згідно з ухвалою Екзекутивного Комітету ця акція триває лише до 31-го грудня ц.р., слід припускати, що союзове членство використає її і запевнить кращу майбутність собі і своїй родині.

Вшанують Д. Дорошенка

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 12-го грудня ц.р., о 2-ій год. по полудні, тут в будинку Української Вільної Академії Наук, 206 Захід 100-та вул. відбудеться ювілейна конференція для відзначення 100-річчя з дня народження Дмитра Дорошенка, першого президента Української Вільної Академії Наук. У програмі конференції: вступне слово виголосить д-р Василь Омельченко, д-р Омелян Пріцак прочитає доповідь „Дмитро Дорошенко як історик України", д-р Любомир Винар виголосить доповідь на тему „Історіографічна і бібліографічна спадщина Дмитра Дорошенка", д-р Марко Антонович виступить з доповіддю „Дмитро Дорошенко і Вячеслав Липинський: взаємовідносини двох видатних істориків".

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА та Українське Історичне Товариство запрошують усіх зацікавлених на цю конференцію.

У ПОЛЬЩІ РОЗВ'ЯЗАЛИ СПІЛКУ АКТОРІВ

Варшава, Польща. — Польські власті військового режиму розв'язали в середу, 1-го грудня, профспілку польських акторів, яка бойкотувала польське телебачення в знак протесту проти військового стану.

Заборона профспілки акторів зроблена на основі тієї самої 1932-ої статті, згідно з якою заборонили профспілку журналістів у березні ц.р. Відмова акторів брати участь у телевізійних програмах, позбавила польське телебачення оригінальности і перетворила його в банальну сцену офіційних балачок-повчань і партійних промов, перемішаних часом спортовими змаганнями і старими совєтськими фільмами.

Більшість популярних акторів відмовилися брати участь у телевізійних драмах, а тих небагато, які погодилися виступати, глядачі обвинуватили у співпраці з військовою хунтою і висвистували кожний раз, як вони появлялися на сцені. Навіть провінційні театри відмовлялися виступати в телебаченні.

Процвітаючий польський театр і кіно були твердинею вільної профспілки „Солідарність". Кінорежисер Анджей Вайда створив фільм „Залізна Людина", де показано зародження і розвиток „Солідарности". А інший фільм А. Вайди „Людина з мармуру" — це засуд політичної системи комунізму. Обидва ці фільми тепер не йдуть на польських екранах, бо вони заборонені.

У МЕХІКО ПОЧАВ УРЯДУВТИ НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ

Мехіко Сити, Мехіко. — Міґуель де ля Мадрід Гуртадо був заприсяжений в середу, 1-го грудня, як президент Мехіко. Після церемонії прийняття присяги, президент зараз же заповів сувору політику заощадження, щоб поправити важку економічну ситуацію країни, яка є найгіршою за останні 40 років.

„Ми живемо в тривожній ситуації", — заявив президент у своїй промові перед парляментом. „Положення є нестерпне. Я не дозволю, щоб нація розвалилася на наших очах. Ми маємо намір діяти рішучо і твердо".

У присутності відходячого президента Хозе Льопеза Портільйо, де ля Мадрід проголосив економічну програму з 10-ох точок, яка включатиме: зменшення бюджету, нові податки, підвищення цін, відкладення громадських робіт, збільшення відсоткової стопи на позички і послаблення контролі над міжнародньою валютною виміною.

Деякі з цих валютних заходів включають зміну політики попереднього президента Льопез Портільйо, прийнятої за останні три місяці його правління. І хоч новий президент назвав націоналізацію приватних банків 1-го вересня цього року „безповоротною", він особливо наголосив відкинення „фінансової політики народної партії".

Далі у своїй 70-хвилинній промові президент сказав, що плян загального розвитку країни буде готовий до травня наступного року, а плян „реорганізації економіки" буде закінчений до Різдва цього року.

Конґрес схильний розглянути Іміґраційний закон

Вашінґтон. — У цій тритижневій сесії 97-го Конґресу, що розпочалася тут у минулий понеділок, члени Конґресу все більше схильні ухвалити новий іміграційний закон ще цього року, але одноразово зростає також бажання „розводнити" дещо клявзулю в пропонованому Урядом законодавстві, що стосується амнестії для нелеґальних чужинців, які вже роками перебувають у цій країні.

Прихильники цього законодавства про іміґрантів, бажаючи цей закон бачити ухваленим, висувають арґумент, що, коли законодавство пройде через Конґрес, то „зростуть шинси" для безробітних американців знайти працю , бо в цьому законі суворо підкреслюється кара для тих працедавців, які затруднюють нелеґальних чужинців; отже, — кажуть ці конґресмени, — боючись кари за приймання на роботу чужинців, такі працедавці пошукуватимуть для праці американських громадян. Натомість противники цього пропонованого іміґраційного закону кажуть, що амнестія для чужинців, які прибули нелеґально до ЗСА, заохотить до ще більшої нелеґальної іміґрації до Америки населення з країн, де погані економічні умови, а дорога до ЗСА не така вже „довга". Дати амнестію десяткові мільйонів нелеґальних чужинців у ЗСА, коли є тепер тут понад 11 мільйонів безробітних американців „було б сміховинним", — на думку республіканського конґресмена Ф. Джеймса Сенсенбреннера, мол., який запропонував уже поправку до цього закону щодо амнестії.

Як відомо, амнестію мали б дістати кілька мільйонів нелеґальних чужинців і дістати статус постійного резидента ЗСА, якщо вони прибули до Америки перед 1-им січня 1977 року і проживали тут безвиїздно з того часу. Докладне число таких чужинців невідоме. Знову ж ті нелеґальні чужинці, які прибули сюди після 1-го січня 1977 року, але перед 1-им січня 1980 року, згідно з цим законом мали б дістати часткову амнестію і стати постійни-

(Закінчення на стор. 4)

ІСТОРИЧНА ОПЕРАЦІЯ СЕРЦЯ ПРОЙШЛА УСПІШНО

Д-р Роберт Джарвик із штучним серцем в руках.

Солт Лейк Сити, Юта. — В четвер, 3-го грудня ц.р., тут відбулася історична операція, в якій вперше вложено людині на постійно штучне серце.

Операція, яка тривала сім і пів години і є величезним технічним та медичним завершенням довголітніх спроб і студій вдалася і 61-річний дентист д-р Барні Кларк, пацієнт, живе. Якщо справді його стан поправиться в майбутньому, він буде на постійно пов'язаний з ґумовим шлявхом на 6 футів довгим, що постачає повітря до штучного серця.

Перших 24 години після операції пройшли в найкращому порядку і пацієнт має лише звичайні пooпераційні наслідки. Однак, всі лікарі у своїх звідомленнях є дуже обережні та остерігають перед надмірним оптимізмом тому, що може зайти ряд різних непередбачених комплікацій.

Д-р Б. Кларк був дуже довгий час хворий на серцеві недуги, що своєю складністю не дозволяли на прийняті в інших випадках заходи та операції. Прив'язаний до ліжка і близький смерті, д-р Б. Кларк погодився на цю експериментальну операцію знаючи, що вона може закінчитися невдачею.

Штучне серце, яке вложено д-р Б. Кларкові є зроблене з пластичної маси т.зв. поліюретину та має назву „Джарвик-7" після прізвища лікаря, що його спрепарував, д-ра Роберта Джарвика. Він був також у складі лікарів, які переводили операцію під проводом хірурга д-ра Вілляма ДеВріса.

В операції усунено три четвертини справжнього серця та вложено штучне, яке має ту прикмету, що його людський організм не може не прийняти, як це трапляється з іншими перещепленими людськими органами.

ПВО шукає нового пристановища

Бейрут, Ливан. — Три місяці після того, як Ясір Арафат та понад 12,000 партизанів Палестинської Визвольної Організації були змушені залишити західний Бейрут, потрясаючи автоматами і показуючи знак перемоги, партизанські групи шукають пристановища і невтральної бази для нових дій і нової стратегії.

Ливан був для ПВО чимось більшим, ніж центром проведення військових операцій проти Ізраїля. Це було джерело, де партизани вперше відчули себе в повній силі. Переговори про долю ПВО між шістьма арабськими країнами тепер сильно відчувають втрату цього джерела. Хоч понад 6,000 палестинських партизанів залишилося ще в північному, контрольованому сирійцями, Ливані, ПВО втратила дуже важливу позицію, яка потрібна була для боротьби за незалежну Палестинську Державу.

Партизани ПВО тепер розкидані між дев'ятьма арабськими країнами, що значно послабило контролю Я.Арафата над ними, якщо й не його вплив на них. Головні квартири ПВО розірвані між Тунісом і Сирією, збільшуючи тим самим тертя між різними фракціями організації, які й перед тим роздирали її. Політичне керівництво ПВО намагається виробити реалістичну дипломатичну відповідь на різні мирні пропозиції, відповідь яка не робила б жадного компромісу щодо основних цілей незалежної Палестнської держави.

У світі

КИТАЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ФІНАНСІВ ВАНҐ Бінґ-чіян заявив у середу, 1-го грудня, що не зважаючи на багатообіцяюче майбутнє економіки Китаю, країна все ще не виробляє достатньої кількости продукції, щоб задовільнити програму модернізації Китаю. Міністер Ванґ заявив це на щорічній сесії Народних зборів, китайського парляменту, де він подав державний бюджет на наступний рік з дефіцитом біля 1,5 більйона долярів.

ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ РЕЙНАЛЬДО БІНЬОНЕ повідомив у середу, 1-го грудня, що загальні вибори відбудуться в Арґентині вже в наступному році, можливо в четвертому кварталі. Військова хунта обіцяла передати владу демократичному правлінню до березня 1984 року , але в останній час військовики були під сильним тиском цивільних лідерів встановити дату виборів. Речник президента заявив, що генерал Біньоне повідомив свій кабінет, що він рішив провести вибори в 1983 році після досягнення згоди в цьому питанні з військовими силами.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ШВЕЦІЇ БОРЖЕ АНДЕРСОН зрезигнував у середу, 1-го грудня, мотивуючи такий свій крок тим, що „він хоче провести більше часу із своєю родиною". Шведський посол при ОН, Андерс Тунборг, займе місце Андерсона.

УРЯДОВИЙ РЕЧНИК ФРАНЦІЇ ЗАЯВИВ У СЕРЕДУ, 1-го грудня, що його уряд підпише закон ОН про морський договір, коли міжнародна конвенція збереться для підписання в Кінґстоні, Ямайка, наступного тижня.

ЗАСТУПНИК СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ РИЧАРД Н. Перл подав до відома, що минулої весни в Ливані були вбиті 11 совєтських представників, коли ізраїльці знищили збитий ізраїльський розвідувальний літак, щоб не дати в руки совєтським спеціялістам електронної апаратури, яка була на цьому літаку.

У СПРАВІ РІЗДВЯНОСВЯТОЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Матеріяли до Різдвяносвяточних чисел „Свободи" редакційного порядку, як теж святочні побажання і оголошення, редакція і адміністрація „Свободи" прийматимуть тільки до 12 грудня 1982 року (до числа за новим календарем) та до 19-го грудня 1982 року (до числа за старим календарем). Всіх читачів проситься дотримуватися цих реченців.

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ПРОТЕКЦІОНІЗМОМ

Сао Паульо, Бразилія. — Продовжуючи своє перебування в Бразилії, президент Роналд Реґен прибув у промисловий і фінансовий центр країни, щоб звернутися до промисловців і фінансистів із закликом за вільну торгівлю і вільний розвиток промисловости без урядових обмежень.

Президент Реґен остеріг авдиторію американських і бразилійських промисловців у четвер, 2-го грудня, що світова схильність до введення всяких перешкод і протекціонізму в торгівлі може привести до „небезпечної нестабільности".

Президент Реґен не назвав жадних особливих труднощів у відносинах з Бразилією. Але є дві основні проблеми між цими двома країнами — це застосування Бразилією практики субсидування свого експорту і намагання ЗСА знизити торговельні бар'єри в банкових справах, забезпеченні та інших ділянках обслуговування.

Кілька годин перед виступом президента Реґена спеціяльний представник ЗСА в ділянці торгівлі Билл Брок заявив, що Уряд ЗСА відмовиться від опору бразилійській практиці субсидування свого експорту на два роки. Бразилія також погодилася покінчити субсидування в березні наступного року.

Бразилія субсидує вивіз сталі, запасових частин до літаків та інших промислових товарів, щоб допомогти збалянсувати свою систему оплати під час сильного фінансового напруження в її економіці.

Ще того самого дня президент Реґен відлетів до Колюмбії, де в столичному місті Боґоті мав зустрінутися з провідниками тієї країни.

В Англії посилюють охорону членів уряду

Лондон, Англія. — Уряд Великобританії посилив охорону своїх провідних політичних діячів після того, як у вівторок, 30-го листопада, поштовий пакунок із запальним зарядом, адресований прем'єр-міністрові Марґарет Тачер, вибухнув і легко поранив службовця, який провіряє всю підозрілу пошту до прем'єр-міністра. Посилено також перевірку всієї пошти, яка адресована високим урядовцям. Урядовий речник повідомив, що М. Тачер дала розпорядження негайно перевірити всю службу охорони і безпеки важливих урядових приміщень і кореспонденції до урядових осіб.

„Я вважаю, що ми повинні бути дуже обережні", — сказав дорадник М. Тачер. Урядові речники заявили, що уряд покращить теж технічні засоби виявлення підозрілих посилок.

Канцелярія прем'єр-міністра отримує щотижнево понад 3,000 одиниць пошти, але покищо поліційна станиця, яка знаходиться недалеко резиденції прем'єр-міністра при вулиці Давнінґ ч. 10, і перевіряє урядову пошту, дотепер не мала електронної апаратури для виявлення бомбових листів чи пакунків. Тепер ця поліційна станиця вже має потрібну апаратуру.

Крім групи „Міліція прав тварин", до випадку з запальним пакунком і чотирьох подібних пакунків, адресованих різним членам парляменту, призналися ще інші чотири групи. Одначе поліція найбільше підозріває групу захисту тварин.

В Америці

ПОЧИНАЮЧИ З 1-ИМ СІЧНЯ НАСТУПНОГО року межа додаткових заробітків для пенсіонерів, які дістають соціяльне забезпечення, буде піднесена вгору. Тобто, людям у віці від 65-ти років до 69-ти років можна буде дозаробляти не 6,000 долярів, як досі, а 6,600 долярів, при чому сума їхнього соціяльного забезпечення не зменшиться. Людям-пенсіонерам нижче 65-річного віку вільно буде додатково заробити замість теперішніх 4,400 долярів річно — 4,920. Також з початком нового року вік пенсіонерів, при якому клієнт соціяльного забезпечення не тратить нічого з суми соціяльного забезпечення, хоч заробляє будь-яку суму додатково, знижується з теперішніх 72-ох років до 70-ти років. Тобто одержувач соціяльного забезпечення діставатиме належне йому чи їй забезпечення незалежно від заробітку збоку, навіть якщо цей заробіток становив би високу суму.

КНЯЖИЙ ДАР МІЛЬЙОНЕРА-ФІЛАНТРОПА і визначного американського державного мужа В. Аверелла Гарімана для Колюмбійського університету на розвиток совєтознавства, відбився голосною луною по всій американській, ба і світовій пресі, а при цьому „Тайм" журнал з 29-го листопада згадав також про українців і УНІҐУ. Пишучи про фінансові труднощі у Колюмбії, де „Російський центр вивчення СССР" працював тільки на бюджетові 175,000 долярів річно тепер, як і в році 1960" популярний і почитний журнал „Тайм" пише, що „трошки ліпше велося Гарвардському Українському Дослідчо-Науковому Інститутові тільки тому, що 10,000 українських американців підтримували і підтримують цей Інститут дарами в сумі на понад чотири мільйона долярів протягом останніх десяти років". Це якраз завдяки такій збірній жертвенності-спільному меценатству українців УНІҐУ міг фундувати великі дослідчі проєкти з совєтознавства, чого не міг робити, наприклад, Колюмбійський університет досі, але тепер, після дару Гарімана, Колюмбія не тільки „ледь-ледь животітиме", а буде також дбати про новий нарибок совєтознавців, кількість яких загрозливо зменшилася в останній декаді в Америці.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена приготовляє публічне повідомлення про те, що американський уряд задумує збільшити число мілітарного персоналу в Ливані, згідно із зізнанням заступника державного секретаря Кеннета Дема перед Сенатською комісією для закордонних справ. Недавно ливанський президент Амін Ґемаєль запропонував Італії, Франції і ЗСА збільшити число своїх військ в Ливані до 30,000 вояків. Причиною того домагання має бути те, що евакуація тих збройних сторожів миру створить „порожнечу" в Ливані, яка не буде „корисною так для Ливану, як і теж для Ізраїля".

ХОЧ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В 1984 РОЦІ ще відносно далекі, але евентуальні кандидати на номінацію на Президента з Демократичної партії вже готуються до них. Так і Волтер Мондейл, колишній віцепрезидент, і сенатор Джан Глен, колишній астронавт, і сенатор з Колорадо Ґері Ґарт заснували „комітети для зондування" (exploratory committee) для збірки грошей, тим більше, що після 1-го січня всі зібрані гроші можна буде подвоїти за рахунок фондів з Уряду, згідно зі законом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ЖАЛЮГІДНА КАМПАНІЯ ДОВКОЛА ГЕЛЬСІНКСЬКИХ ГРУП

Три члени Московської Гельсінкської Групи — Єлена Боннер, Софія Калістратова й Наум Мейман — проголосили 6-го вересня 1982 року заяву, як „Документ 195", в якій стверджують, що в наслідок виарештування усіх інших членів цієї Групи і нестерпного переслідування советськими властями, ця Група, що звала себе у скороченні „Гельсінки", „припиняє свою роботу". Водночас стверджується там, що „майже всі члени Групи „Гельсінки" у Вірменії, Грузії, Литві й Україні" арештовані і знаходяться у в'язницях". На підставі цієї заяви деякі українські газети в Америці дійшли до висновку, що самоліквідувалася також Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод, у скороченні УГС. Деякі українські газети поспішилися коментувати, що раз Українська (Київська) Група перестала існувати — про що ніхто ніколи не повідомляв — то й не існує Закордонне. Представництво цієї Групи і тому генерал Петро Григоренко не має права виступати, як голова того Представництва. Один український часопис в Америці договорився до того, що з приводу тієї ніби самоліквідації вилаявся проти Української Гельсінкської Групи, яка зважилася виступити в обороні людських і громадських прав з покликанням на Гельсінкський договір, що його 31-го липня 1975 року підписали в Гельсінках 35 держав, у тому числі ЗСА і Канада, і де застережено окремою клявзулею людські і громадські права для мешканців Советського Союзу. „Революційний" український коментатор в Америці поручає нашим землякам в Україні „боротися іншими методами".

Уся ця кампанія довкола Гельсінкських Груп робить просто несамовите враження. Поперше, цілком невірне, з пальця виссане твердження, що Українська Гельсінкська Група, як і аналогічні Групи у Вірменії, Грузії й Литві, були „філіялами" московської Групи. Вони були засновані самостійно, цілком від Московської Групи незалежно, й ніколи ніяких вказівок від Москви не діставали. Як це стверджує „Смолоскип" з 30-го травня 1977 року — отже в рік після заснування Гельсінкської Групи — перепачкованому листі М. Руденка і А. Зварича говорилося виразно: „Це невірно, що наша Група є Секцією Московської. З москвинами ми співпрацюємо, вони активно нас підтримують... Але ми вирішили від початку не ставати у підлеглість, бо в нас є те, що не кожний росіянин розуміє..."

То який глузд баламутити українську громаду і вмовляти у відважних українських патріотів, які прагнуть використати міжнародний договір для боротьби за свої права, що вони є „філіялами" Московської Групи? Також, який глузд заперечувати доцільність добиватися людям в Україні людських і громадських прав? Очевидно людські і громадські права не є нашим найвищим ідеалом, — таким ідеалом є самостійна ні від кого незалежна українська держава „з праведним законом Вашінгтона". Але ж поки здобудемо цей наш найвищий ідеал, то бажаємо рідному народові, щоб міг користуватися свободами, які притаманні західньому світові — щоб була свобода слова і друку, щоби українською мовою викладали в школах усіх ступнів і видів в Україні, щоб можна було без страху ходити до церков, щоби голосне говорення рідною мовою на публічних місцях не було трактоване, як ворожа режимові „політика". Ми змагаємо до осягнення рідної держави, але воліли би, щоби в Україні панували такі відносини, як були в Польщі перед приходом до влади Ярузельського, чи які є тепер на Мадярщині, де тамошня влада береже повернену до Будапешту корону святого Степана, як національний скарб. Запитана у цій справі Надія Світлична, член Української Гельсінкської Групи і її Закордонного Представництва, твердить, що обставини в Україні тепер нестерпні, що листи, які приходять від прихильників цієї Групи, є без підпису.

Гельсінкські Групи постали як зорганізована протирежимна опозиція. Державний авторитарний режим не визнає ніякої опозиції і тому повів проти всіх отих відважних людей жорстокий терор. Президент З'єднаних Стейтів Реґен визнав важливість такої опозиції, запросив до Білого Дому голову Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи генерала Григоренка і проголосив окремий день для відзначення роковин заснування цієї Української Групи. Президент признає, а УККА не признає. Знаходяться українські вільні люди, які заперечують історичну важливість народження цієї опозиції, неначе радіють, що її ворог уже зліквідував її та своїми „порадами" землякам в Україні, щоб боролися „іншими засобами" — настороджують КҐБ на ще гостріше стеження за кожним порухом спротиву, щоб його здавити. Де тут глузд, де тут національна рація?!

ПІСЛЯ СОРОКА РОКІВ І ТРЬОХ ВОЄН американська армія змінює металевий шолом на сильніший, зроблений з т. зв. фібревого скла. Новий шолом будуть впроваджувати поступово і він коштуватиме 100 дол. Він важить три фунти так як металевий, але зате буде вироблений у чотирьох величинах, коли металевий однаковий для всіх.

Володимир Душник

ОБВИНУВАЧУЮТЬ СВЯТОГО В АНТИСЕМІТИЗМІ

Відомий кореспондент „Ню Йорк Таймсу" помістив у цій широковідомій газеті в дні 19-го листопада ц. р. довшу статтю про недавнього канонізованого польського священика о. Максиміляна Кольбе, який добровільно віддав своє життя за іншого поляка в нацистському концентраційному таборі в Авшвіці (Осьвєнцімі).

У довшому листуванні з Риму кореспондент Генрі Камм, пише, що недавно видана тритомова збірка праць про о. Кольбе свідчить про те, що він був проти радикального антисемітизму в Польщі однак жидівські публікації в Англії і Америці порушили питання антисемітизму о. Кольбе. В статті сказано, що один неназваний польський католицький діяч, який був в близьких стосунках з о. Кольбою, мав сказати, що цей польський священик-монах „поділяв думання польського священства та вірних, включно з переконанням, що жиди були рушійною силою в двох рухах — комунізмі і масонерії, які Церква вважала як загрозу для католицизму і Польщі".

У 1926 році — пише американський кореспондент, — в першому виданні журналу „Лицар", видання польських Францішканів, о. Кольбе писав, що „вільні масони" є зорганізованою клікою фанатичних жидів, які хочуть знищити Церкву".

У журналі „Міліція Пречистої Діви", о. Кольбе писав в 1939 році: „Атеїстичний комунізм поширюється усе більше. Його початків треба дошукуватися у цій злочинній мафії, що називає себе вільною масонерією, рука якої веде її до цілі — міжнародного сіонізму. Одначе це не означає, що між жидами не можна зустрінути порядних людей".

На початку 1930 років о. Кольбе виїхав до Японії для місійної роботи, але дорогою пошти він мав нагляд над виданням своєї газети в Польщі. Коментуючи надіслану статтю про потребу виелімінування жидів із економічного життя Польщі, о. Кольбе писав: „Було б краще не говорити про потребу систематичного усунення жидів, а радше треба подбати про збільшення польських бизнесів, що скорше доведе до осягнення цієї мети".

У 1935 році о. Кольбе писав: „На мою думку, непотрібно роздмухувати ненависти до жидів або поглиблювати її серед читачів, які вже і так є ворожо наставлені супроти них. Нашою найвищою метою є навернення та освячення душ".

Польський священик о. Блажей Крушеловіч, голова Церковного комітету для канонізації о. Кольбе, який приготовляв видання праць цього католицького святого, заявив, що редактори збірника про о. Кольбе були свідомі цього, що його критичні завваги про вплив жидів довоєнної Польщі будуть кваліфіковані як антисемітизм. Але, на його думку, ці заяви о. Кольбе треба розглядати в контексті того факту, що жиди грали дуже важливу ролю в економічному житті Польщі, що й в очах маси поляків становило поважну проблему, як в соціяльному, так в економічному житті. Але класти ці думки о. Кольби на карб „антисемітизму — в цілості неслушне", — твердив о. Крушеловіч.

Олександер Татомир

ЧАС НА РІШУЧУ ДІЮ

Недавно наспіла трагічна вістка з України, що Юрій Шухевич після операції ока втратив зір. Матір з трудом роздобула гроші, щоб відвідати окаліченого сина і, коли побачила його докраю виснаженого фізично, що радше нагадував кістяк, обтягнений шкірою, як живу людину, й безрадно шукав матері руками, вона з одчаю вперше по 30-ти роках гірко заридала та пригорнула Юрка до грудей. Тримала в обіймах найдорожчого сина, який вже в 14- му році життя став вічним в'язнем советських тюрем і концтаборів тільки за те, що був сином командира УПА — генерала Романа Шухевича, що не осудив та не відрікся свого батька і не сплямив його святої пам'яті й героїчної боротьби українського народу.

Правні „полегші" в часі „відлиги" не заторкнули Юрія. У 1958 році вдруге засудили його за деякі незначні вислови проти влади Советського Союзу. Хвилева лібералізація законів знову його поминула. По звільненні в 1968 році і засланні на Кавказ він одружився та має двоє гарних діточок. У 1971 році втретє його арештували за якийсь маловажний папірець і присудили на дальших 11 років найгострішого ув'язнення у Владімірській тюрмі, де 10-річний побут вистарчає, щоб людина психічно занедужала, була спаралізована або втратила зір. І цей раз „гуманна" влада СССР по відбутті половини кари не взяла до уваги Юрія.

Цей варварський злочин Москви над невинною та безборонною людиною морозить кров у жилах, будить спонтанний бунт проти жорстокого насильства, яке цинічно заперечує всі духові здобутки людства, всі міжнародні конвенції XX сторіччя. Це ж клясичний приклад нарушення основних прав людини, санкціонованих хартією Організації Об'єднаних Націй.

Кремль тріюмфує, що майже без спротиву Заходу, а зокрема української спільноти у вільному світі, фізично зруйнував сина колишнього командира нескорених, що заставив його матір вперше від 30 років заридати над жахливою долею свого сина.

Нехай Москва не радіє ! Вона вбиває тіло, але навіть при найбільше рафінованих і жорстоких методах вона не зуміла вбити духа новітніх українських борців, уосіблених у воїнах УПА.

Здавалося, що остання тривожна вістка з України про осліплення Юрія Шухевича викличе хвилю нагальних протестів, які матимуть різні форми: вуличних демонстрацій перед советськими консулятами й амбасадами, масової висилки листів і меморандумів з підписами до всіх компетентних чинників вільного світу, зокрема до Комісії Прав Людини в Женеві та до Міжнародного Трибуналу в Газі, що в цій акції візьмуть активну участь центральні організації очолені СКВУ і звичайні громадяни.

Та, на жаль, досі поза короткими чи довшими згадками у нашій пресі й журналах та деякими кволими акціями не було грімких протестів, не пролунав голос осуду Москви за цей останній великий злочин.

Чи ми свідомі того, що за цей злочин Москви паде частина відповідальности і на нас усіх? Теперішні арешти й нелюдяні переслідування дисидентів в Україні є вислідом нашої байдужости. Бо тоді, коли треба було кричати на ввесь світ, як це роблять жиди, ми мовчали і мовчимо майже поголовно. Ворог бачить, що може безкарно та брутально нищити всякий спротив в Україні.

Ще кілька років тому по вулицях великих міст у вільному світі, а перш усього у ЗСА, в обороні Мороза, демонстрували українські тисячні маси, зокрема молодь; пікетували вони советські представництва, писали безліч листів до власть імущих тощо.

Чому тепер не стають ці тисячні маси в обороні найбільше прямолінійного та характерного страдника України, сина національного героя — командира УПА Юрія Шухевича? Чому цей священний обов'язок перекидається на одну або дві групи людей, чи на дуже активний, але малочисельний Комітет Оборони Національних та Людських Прав в Україні, замість покласти його на все наше громадянство та його репрезентації у вільному світі? Роман Шухевич боровся не за горстку людей чи партію, а за ввесь український народ і за нього жертвував своє життя.

Нехай не знеохочують нас новоприбулі, які не здійснили наших мрій та не стали „іконами", не очолили нашого руху спротиву. Але вони без сумніву, як могли і вміли, боролися проти окупанта у жорстоких умовах советської дійсности.

Облишмо безконечні спори за несуттєві речі, які пожирають всю нашу енергію та знеохочують до праці! Станьмо знову об'єднаною громадою на захист гноблених братів і сестер в Україні, а зокрема за Юрія Шухевича, що заслуговує на нашу пильну увагу й турботу. Без проволоки спішім їм з всебічною моральною і матеріяльною допомогою — це ж наше найперше та найважливіше завдання.

Борис Ямінський

РЕҐЕН І КРАЙСКІ —НОВІ ПРИЯТЕЛІ

У політичних колах Вашінґтону вже немає сумнівів: австрійський прем'єр-міністер , канцлер Бруно Крайскі і американський президент Роналд Реґен тісно подружили. Таку ексклюсивну вістку поміщує найбільша австрійська газета „Кронен Цайтунґ" (денний тираж 2 мільйони примірників, виходить у Відні) на першій сторінці свого числа з 7-го листопада 1982 року. У зв'язку з тим політичні спостерігачі у Вашінгтоні і Відні звертають увагу на листування між Реґеном і Крайским, в якому канцлер і Президент погодилися на тісну співпрацю у стараннях за мир на Близькому Сході.

Політичні спостерігачі називають це листування великим кроком до покращання австро-американських відносин, і вже говорять про скорі особисті контакти між Крайским і Реґеном. Правдоподібно, Крайскі незабаром поїде до Вашінгтону. Яку вагу Реґен присвячує Австрії виказує вже сам факт, що він рішив одну із своїх найближчих співробітниць у Білому Домі, австрійку з походження Гелєну фон Дамм, назначити новим американським амбасадором у Відні.

„Флірт" між Крайским і Реґеном почався влітї цього року, як австрійський канцлер похвалив велику мирну ініціятиву Реґена на Близькому Сході. Не дивно, що Реґен змінив свою політику на Близькому Сході в напрямі політики „Апостола Близького Сходу" Крайського. Реґен, який від початку свого урядування був призначений до того, що европейські політики, переважно, його тільки критикували, дуже втішився листом і похвалою Крайського і восе

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про журналістичні ковбаси

Майже щоденно на сторінках „Свободи" друкується коротке застереження редакції на тему довжини дописів і право їх скорочувати. А все ж про „журналістичні ковбаси" приходиться дуже частенько думати, як читаємо деякі із тих дописів, а то й деякі статті. Це не тільки хвороба „Свободи", але либонь цілої нашої преси. Роїться у нас від тих „ковбас", хоч місця там мало, а папір та друк такі тепер дорогі.

Тому не диво, що „Українські Вісті" посвятили цій справі дещо уваги, зокрема відомий український журналіст Віталій Бендер у статті п. з. „Вистарчить „ковбасного журналізму".

Правду він каже, що і ми українські журналісти надуживаємо терпеливістю читача, що наші статті з правила задовгі, а наша преса сьогодні „захльостується побутовістю". Під усіми аргументами В. Бендера ми можемо лише підписатися обидвома руками, але... як практично перевести скорочення вислову і опису події? Добре знаємо, що і дописувачів та журналістів, які пишуть в українській мові стає щораз менше як і щораз менше тих, що читають в українській мові. Але зате ті, які читають, а вже особливо дописувачі, незвичайно уважливо читають те, що самі написали і вимагають поміщення всього „од слова до слова, — не минаючи „ані титли, ніже тії коми"?

А вже не дай Боже, коли поминеться якесь прізвище, ім'я, чи обов'язковий у нас титул при прізвищу! Тоді сипляться до редакції листи, дзвонять телефони, кипить обурення, гідне кращої справи.

Мовляв: „як посміли", „більше не писатиму", „я не впізнав своєї статті", „ви вводите цензуру" і т. п.

Застереження редакції, яке постійно вміщується, правдоподібно, ніхто не читає а як і читає, то не звертає на нього ніякої уваги. „Пишіть скільки хочете по три сторінки, а я далі буду писати сім!" І так стоїмо ми в редакції частенько між молотом і ковадлом, а на сторінках „Свободи" як і на сторінках іншої української преси немає кінця журналістичним „ковбасам". Славна графоманія у нас справді процвітає, а добрі, актуальні, короткі статті дописувачів щораз рідше трапляються.

Залишається нам нечисленним активним журналістам бути більш стислими у писанні. Як слушно каже Бендер, — „журналісти повинні такими бути, тим самим роблячи газету цікавішою і різноманітнішою, бо наша власна стислість — це водночас і творення місця в газеті для виступу інших".

Але чи погодяться безсторонні читачі на те, щоб наша стислість дала ще додаткове місце для дописувачів, що пишуть звідомлення з імпрез місцевих та навіть — родинних, не пропускаючи ні одної промови, ні одного прізвища і ні одної „титли, ніже тії коми"?

О—КА

† Богдан Левицький

Почапи

(У десяту річницю (3-го грудня 1972 року) смерти сл. п. д-ра Богдана Левицького, вояка Першої Української Дивізії УНР, учасника боїв під Бродами, друкуємо уривок із його споминів. — Ред.)

На широкій долині, де кінчаються Медоборські узгір'я, а починається Гологорське Пасмо, розкинулося село Почапи. Галицьке село, з гарною посеред села мурованою церквою у вінку старезних лип та ясенів. За селом плине повільно-ліниво болотнистий потічок, береги якого обтикані похилими вербами з косистим віттям. Зі східньо-долішньої сторони, себто від сторони села Білий Камінь, простягаються зелені млаковинні сіножаті, а з західньої, горішньої сторони широкі поля спілої колосистої пшениці та жита.

Кінець липня 1944 року. Час жнив. Сонце жарить своїм промінням. Але не виходять із села женці та косарі на доспілі лани. Не дзвонять серпи та коси. Колосся висипається на пні. однак, у селі та в околиці довкола нього незвичайно панує рух. Йде бій...

Бій із червоною большевицькою навалою, що своїми полчищами вже загорнула широкі простори України, а тепер посягає по її рештки. І на цих рештках українських земель ставить ось уже два тижні чоло большевикам Перша Українська Дивізія.

У тяжкій завзятій боротьбі з переважаючим чисельно та технічно ворогом, Дивізія від кількох днів відступає, починаючи від міста Броди аж до села Почапи. Тут проходить кінцева стадія змагу, бо Дивізію оточили большевики своїм перстенем. Центром того смертельного перстеня є село Почапи.

Ворог, бачачи наше безвихідне положення, рішив 20-го липня остаточно зліквідувати „українських буржуазно-націоналістичних запроданців", як називало нас советське радіо.

Почавши від четвертої години ранку нас обстрілювали то з літакової зброї, то артилерійським огнем. Ворожа піхота, що розташувалася довкола, час від часу виграє на „максимах" та обкидає нас ґранатометними стрільнами. До наступу большевики не йдуть, тільки маркують, що ми є оточені, в безвихідному положенні, що нам лишається або полон, або смерть. Багато з наших вже полягло, багато докінчувало своє вояцьке життя, в церкві та на церковному цвинтарі, де примістився санітарний пункт.

Багато ранених, стогнучи з болю, качаються в судорогах серед спілої пшениці. Комашня цілими роями обсідає їхні необмиті та несповиті рани.

Побіч мене лежить, „окопавшись", старший десятник Павло Савчук, що залишив десь там удома кілька малих діток. Він молиться, шепочучи слова молитви приблідлими устами, приготовляючись на смерть Ось чую, шепче: „Боже, прийми мою грішну душу, а ти Рідна Земле, моє тіло".

Зрештою, хто з нас тоді не молився? Часом в серці спалахує надія, бажання видістатися із цього пекла, потім знову здається, що все намарне... Рій думок проноситься в голові. Одна з них, немов розпеченим цвяхом припікає мозок: „Не здатися живцем ворогові!"

Знаємо всі, що мусимо йти на прорив, на рішаль-

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Шевельов

80-РІЧЧЯ ПЕТРА ХОЛОДНОГО, МОЛ., І НАТАЛІ ЛІВИЦЬКОЇ—ХОЛОДНОЇ

(Вступне слово на врочистій конференції УВАН у ЗСА 24-го жовтня 1982 року)

Мені дуже приємно, що сьогодні в стінах Академії маємо наших дорогих і славних ювілярів. З самого початку діяльности Академії в Америці і Наталя Андріївна Лівицька-Холодна і Петро Петрович Холодний були щільно зв'язані з нашою інституцією. Петро Петрович оформив нам не одне видання. Якби ми були імператорським двором, він би був нашим „придворним графіком".

Наталя Андріївна була коректором не одного з наших видань, а потім одним з редакторів великого тому — книжки Ольги Косач-Кривинюк „Леся Українка: Хронологія життя і творчости" і членом редколеґії двох томів „Листів, статтів і документів" Симона Петлюри. Тому ми в Академії справді маємо почуття глибокої вдячности і прив'язаности до наших сьогоднішніх ювілярів.

Але найважливіше звичайно не те, що вони зробили для Академії. Безмірно важливіше те, що вони зробили для української літератури, українського мистецтва, для української культури в цілому, а їх праця для Академії — це тільки мала частка того.

Цього року є не тільки 80-тилітній ювілей обох наших ювілярів, але також 60 років від появи збірочки творів кількох авторів у Тарнові 1922 року під назвою „Сонцецвіт". Скільки я знаю, пані Наталя і пан Петро тоді ще не були одружені, але Наталя надрукувала свої вірші у книжці, обкладинку до якої виконав Петро. Хочеться це розглядати як початок їхньої творчої і життьової спільної дороги.

Сонцецвіт — це не просто поетичне слово. Така рослина є. Вона має свою законну латинську назву — зветься Helianthemum Adans і підручник ботаніки каже про неї, що вона (цитую) „росте на крейдяних та вапнякових схилах".

На крейдяних і вапнякових схилах нашого лихоліття росла і творчість наших ювілярів. Не на масній українській чорноземлі. І тому вона не репрезентована так, як була б репрезентована, якби росла на рідному ґрунті.

Дві збірочки Наталі Андріївни „Вогонь і попіл" 1934 року і „Сім літер" 1937 року становлять собою велику бібліографічну рідкість. Пізніші її поезії взагалі не були скупчені в одній збірці.

Так само і з творчістю Петра Петровича: багато розгублено, багато втрачено і нема спеціяльного музею, чи хоч би спеціяльного відділу у музеї, на який його творчість заслуговує.

Обидва ювіляри мають спільне з іншими видатними представниками нашої літератури і мистецтва на еміґрації в елементі, який я назвав би спадково-родовим. Взагалі для української культури, коли її взяти на протязі століть, характеристично те, що паростки цієї культури вирубують, аж потім несподівано виростають нові. Але якраз в часі між двома війнами в культурному житті еміґрації задавали тон представники спадкової української культурної еліти і обидва наші ювіляри поділяють цю рису із багатьма своїми видатними сучасниками. Характеристично, одначе, для наших ювілярів сьогоднішніх те, як я бачу, що вони не стали просто виразниками спадкової традиції, вони її зберегли, але вони вміли завжди сполучити особисте і інтимне з громадським і загальним. Вони вміли бачити світ і людей чесно, утриматися від кричущости і накидання себе, сховати себе за одним із жучків, із кузьок Петра Петровича. Я прочитаю чотири рядки з поезії Наталі Андріївни, датованої 1968-им роком.

Розпинається серце на три хрести, на три муки.
Перша — то слава, що лягла під чужі багнети,
Друга — мій рід у чужому морі, мої внуки,
А третя — питання без відповіді: де Ти?

(Питання, звернене до Бога).

Тут є всі ті три елементи в короткій формулі, які, я думаю, характеризують творчість і Наталі Андріївни і Петра Петровича: особисте — серце, розіп'яте на хресті; три муки: піклування про минуле наше, що лягло під чужі багнети; піклування про майбутнє наше — про рід у чужому морі; і питання світової справедливости. У цьому взаємопросяканні до нерозрізнености епохального і власного, об'єктивно-мікроскопічного і знову ж таки власного є свій голос наших ювілярів, а свій голос у мистецтві і літературі, при умові високої технічної відповідальности, це право на вічність.

Це коротке слово, в якому я не хотів би дуже впадати в патос, я закінчу іншою цитатою з не такої давньої поезії Наталі Андріївни:

І світла всі в світах засвічені
І я стою на порозі у вічність.

• • •

Під час конференції, присвяченої 80-тиріччю Наталі Лівицької-Холодної і Петра Холодного, мол.,і улаштованої при співучасті Об'єднання Мистців Українців Америки і Об'єднання Українських Письменників „Слово", прослухано доповіді Івана Коровицького про поетичну творчість Н. Лівицької-Холодної і Євгена Блакитного про мистецьку творчість П. Холодного. Н. Лівицька-Холодна читала свої поезії, а П. Холодний сказав слово про себе. (Л. Д.).

Незвичайна стипендія

Фундація Українського Вільного Університету в Ню Йорку проголосила 30 стипендій на літній семестр 1983 року на студії в УВУ. Це були стипендії з постійних і одноразових стипендійних фондів. Хочемо лише згадати, що постійний фонд починається від суми 5,000 долярів і більше. З цього фонду лише відсотки уживаються на стипендії Одноразовий фонд починається від 500 дол. Дрібні пожертви також побажані, бо вони є допоміжним фондом. Недоліком цього допоміжного фонду є велика канцелярійна праця з малою користю. Треба затруднити додаткові канцелярійні сили, щоб задовольнити навіть однодолярового жертводавця. Але кожна пожертва є пожертва, і її не можна відкидати, якщо вона дана від щирого серця і залежить від спроможностей людини.

Щоб піти назустріч тим людям, які не спроможні створити свій власний постійний чи одноразовий фонд з більшою сумою грошей, ми започаткували Збірний Стипендійний Фонд. Кількоро осіб, що жертвують сто і більше долярів творять групу Збірного Стипендійного Фонду.

З приємністю хочемо ствердити, що до цієї шляхетної і першої групи Збірного Стипендійного Фонду у Філядельфії належать такі громадяни і громадянки: Євгенія Онуферко 200 дол.; Марія Карп'як 100 дол.; Неоніля Кліш 100 дол.; Галина Крохмалюк 100 дол.; Марія і Данило Івки, в пам'ять померлої доньки Анни, 100 дол.; Юрій Ласовський 100 дол.;

(Закінчення на стор. 4)

БРАКОНЬЄРИ В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ ЗНИЩИЛИ 137 слонів у Національному парку ім. Круґера за останні 18 місяців, — так заявили представники адміністрації парку. Парк знаходиться 250 миль на північний схід від Преторії.

Добро спільноти було провідним моттом відзначувань 50-річного Ювілею 28-го Відділу СУА

Ірвінґтон, Н.Дж. (Л.К.) — На відзначування Золотого Ювілею 28-го Відділу СУА, що його завершив у неділю, 21-го листопада, в год. 4-ій по полудні ц.р., тут у приміщенні Українського Народного Дому, Ювілейний бенкет, склалися ще інші активності цього, одного з найбільше діяльних відділів СУА, а саме: за ініціятивою голови цього Відділу Омелії Цяпки, щоб причинитися до фонду журналу „Наше Життя", на його сторінках поміщено статті, в яких віддзеркалена діяльність 28-го Відділу від початків його існування — 1932 року — аж посьогодні; в год. 12-ій по полудні союзянки, уставившись із прапорами, взяли участь у Богослуженні в намірені Відділу, що її відправив та сказав проповідь з нагоди їхнього ювілею о. Михайло Кучмяк ЧНІ, парох української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н.Дж. Після Богослужби відбулася панахида за померлих членок цього Відділу.

Та кульмінація відзначування цього ювілею прийшла з ювілейним бенкетом. Програму розпочав вхід членів президії бенкету, які, під оплески зібраних біля 200 присутніх, засіли за столом: Наталія Чапленко, почесна членка Централі СУА, Марія Томоруґ, містоголова Централі, Ірина Кіндрачук, представниця Окружної Ради СУА, о. Михайло Перетятко, ЧНІ, сотрудник української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н.Дж., О.Цяпка, голова Відділу, о. Михайло Кучмяк, Катерина Сакала-Шеремета, одна з основниць Відділу, о. Методій Кушко, сотрудник української католицької церкви св. Івана Хрестителя, Пелагія Кучкуда, почесна членка і одна з основниць цього Відділу, Володимира Бакун, почесна членка, Марія Настюк, одна з основниць Відділу та Ольга Муссаковська, заступниця голови Відділу.

Поміж активними діячами української громади був на залі Андрій Кейбіда, головний радний Українського Народного Союзу.

П. Кучкуда — піонерка праці в СУА — засвітила на гуцульському свічнику свічки, пояснивши присутнім, що кожна з них — це декада кропіткої, наполегливої праці цього Відділу. Відтак О.Цяпка відкрила програму, привітавши зібраних союзянок із Золотим ювілеєм, подала короткий перекрій їхньої праці та згадала померлих членок цього Відділу, закликавши присутніх повстати і вшанувати їх хвилиною мовчанки. Голова теж згадала тих невтомних союзянок, які живуть, і зібрані оплесками привітали їхню довгорічну активність, їхній труд.

Опісля провід програми бенкету перебрала Таїса Богданська, імпрезова референтка цього Відділу, яка поміж заповіданням поодиноких точок цієї імпрези, згадувала про минулі дії союзянок — іноді в дотепний спосіб, інколи теплим словом, що вносило своєрідну легкість і оживлення у врочисту атмосферу вечора.

П.Кучкуда в своєму короткому слові висловила радість, що дожила до 50-річчя Відділу, як теж сказала, що всі членки Відділу, без уваги на свої віровизнання чи іноді зрізничкування поглядів, працювали для однієї мети — України, „великої будови, на ім'я якій — українська соборна держава".

Дальшою точкою в програмі було привітальне слово Марії Томоруґ, яка в імені Головної Управи СУА подякувала за підтримку Відділові і передала привіт від Централі СУА — з підписами голови Іванни Рожанковської та секретарки Марії Савчак. М.Томоруґ зокрема підкреслила велику суспільну працю Відділу, початки якої сягали ще в минуле, коли Відділ допомагав Україні. Вкінці на руки О.Цяпки вона передала від Централі СУА ґратуляції з нагоди Золотого Ювілею та грамоту за заслуги цього Відділу. З циклу привітань виступала теж Ірина Кіндрачук, заступниця голови Округи СУА, звернувшись до Управи Відділу з ґратуляціями, вдячністю та побажаннями в дальшій праці.

У музичній точці програми Т.Богданська заповіла виступ піяністки Дарії Гординської-Каранович і водночас підкреслила, що в її репертуарі під час концертування на естрадах Европи і Америки, були завжди твори українських композиторів. Піяністка відіграла „Коломийку" Нестора Нижанківського та „Мазурку" Шопена. Блискуче, як завжди, виконання Дарії Гординської-Каранович здобуло сильні оплески.

О.Муссаковська, довголітня союзянка і колишня голова цього Відділу, зуміла в короткій, але речевій формі зілюструвати працю Відділу на протязі його 50-річного існування. Згадала вона суспільно-харитативну працю, їхній труд у ділянці української культури, пропаґандивну діяльність серед американських кіл, освітню працю для дітей, молоді старших, включно із оснуванням світлички і гуртком Книголюбів та їхні фінансові пожертви на різні громадські і церковні цілі: на місцеву парафіяльну школу, побудову української і православної церков, на Український Музей у Ню Йорку, якого 28-ий Відділ є подвійним меценатом, на Централю СУА, Запасний Фонд журналу „Наше Життя", як і на потреби їхнього Відділу. Були нераз непорозуміння, були перешкоди, — сказала О.Муссаковська, — але мета кожної із нас була єдина і спільна — працювати для добра своєї, української спільноти, маючи на душі слова великого Франка: „Кожен думай, що на тобі міліонів стан стоїть, що за долю міліонів мусиш дати ти отвіт."

Музично-вокальний монтаж п.з. „Золота осінь в Україні", укладу і пера Іванни Кононів, за вийнятком вірша Ганни Черінь „Мандрівка" та куплетів українських народних пісень — у виконанні акторок української сцени Валі Калин, Іванни Кононів та піяніста, акомпаньятора Бориса Базалі — обдарував зібрану на залі публіку поетичним настроєм відгомону барвистої осені в Україні.

Після монтажу залунав на залі гимн СУА, що його заспівали всі присутні.

Перед вечерею о. М.Кучмяк перевів молитву, поблагословив трапезу і вніс тост з побажанням союзянкам дожити до відзначування 100-річного ювілею. Присутні відспівали многоліття союзянкам, а відтак пролунало ще одне „Многая літа" — обидвом священикам, Михайлам — отцям Перетяткові і Кучмякові, іменини яких припадали саме в цей день.

Під час вечері Т.Богданська привітала тих жінок, що ще пам'ятали дні Першого Жіночого Конґресу в Станиславові, що відбувся в 1934 році, а саме — присутніх тут на залі Анастазію Кисілевську, Олександру Терлецьку, О.Цяпку, як теж вона згадала недавньопомерлу і колись активну діячку СУА Софію Олесницьку.

Опісля відзначено великий гурт членок цього Відділу — золотими відзнаками О.Цяпку і Софію Андрушків, а інших — срібними відзнаками та грамотами.

У точці привітів Т.Богданська привітала тут зібраних від Кардинала і Патріярха Йосифа, Митрополита Української Католицької Церкви Стефана Сулика і Митрополита Української Православної Церкви Мстислава. Відтак вона перейшла до відчитування привітів від окремих установ, організацій, товариств, відділів СУА і поодиноких осіб, від: Володимира Боярського — Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Нюарку та околиці, Українського Патріярхального Товариства, Відділ Нюарк, Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч", Щаднично-Позичкової Спілки „Тризуб", майже від всіх відділів СУА в Ню Джерзі та Округи СУА в Ню Йорку, як і від довголітньої діячки СУА і почесної голови цього Відділу Анни Настюк і Володимири Рубель, обидві важко хворі, і від Марії Франко з Клівленду, Марії Гарматій з Фльориди та Ізи Боярської, які з уваги на віддаль не могли прибути на відзначування 50-річчя.

З нагоди Золотого ювілею дехто з присутніх відгукнувся пожертвами на цілі 28-го Відділу: малярка Богуслава Гнатів подарувала свою картину на вигращу Відділу, що має небавом відбутися, Наталія Кравчук дала 100 дол. на потреби Відділу, а 100 долярів на Український Музей в Ню Йорку, а 86-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги в Нюарку, Н.Дж., склав 50 долярів.

Цей добре зорганізований бенкет, під час якого слова промовців сходилися гармонійно зі собою, наголоюгуючи найважливішу ціль своєї дії — працю для добра української спільноти — закінчив молитвою о. М. Кучмяк.

Вісті з Норт Порту — Ворм Мінерал Спрінґ

Почином нашої культурно-освітньої референтки, відомої поетеси Лариси Мурович-Тимошенко відбулись в останньому часі дві імпрези.

30-го жовтня наша громада відсвяткувала 64-ту річницю Листопадового Зриву. Академію відкрито піснею „Червона Калина" у виконанні мішаного хору нашої громади під диригентурою інж. П.Грабовича, при фортепіяні — д-р Я. Грабович. Вступне слово виголосила поетеса Л.Мурович-Тимошенко. Вона, говорячи про події 1-го листопада, згадала, що в рядах Січових Стрільців, які стали на сторожі волі, були також молоді жінки — Олена Степанівна, Софія Галечко, Гандзя Дмитерко й інші. На героїзмі Листопадового Чину потім виховалось нове покоління УВО - ОУН. За прикладом Листопадового Чину пішли в 1938 році Карпатські Січовики, що зі зброєю в руках стали на захист проголошеної Карпатської України. Леґенда Листопадового Чину — сказала Л.Мурович-Тимошенко, викресала одчайдушну боротьбу Української Дивізії і понад 10-річну героїчну боротьбу УПА під час Другої світової війни. Боротьба українського народу й досі не вгаває, хоч тепер прийняла інші форми.

Потім слідували деклямації. Вірш „Листопад" М. Вереса виконав С.Герасимів, Женя Семенюк — вірш „У мене син єдиний був,"

Головну доповідь з багатою історичною аналізою розвою української нації виголосив о. митрат Теодор Форостій. Власної композиції вірш „Як листя падає з дерев" продеклямував о. М. Костюк, гість з Канади. Іраїда Черняк продеклямувала вірш, присланий з України, „Вам Україна складає шану".

Присутні відзначили через аклямацію колишнього січового стрільця Василя Чубатого; членів Похідних Груп під час Другої світової війни ред. Ярослава Гайваса і Т.Беша; дивізійників Р. Поритка й І.Лотоцького.

На закінчення усі присутні відспівали національний гимн, „Ще не вмерла Україна".

Дня 6-го листопада наша громада відзначила шосту річницю постання Української Гельсінкської Групи. Вступне слово виголосила культурно-освітня референтка Л.Мурович-Тимошенко. У мистецькій частині виступали — проф. Степан Самбірський, викладач в Луїз університеті у Чикаґо, який прочитав уривки із твору Олеся Бердника „Свята Україна". Люся Самбірська, дружина проф. С.Самбірського, керівниця української радіопрограми в Чикаґо, продеклямувала вірш Миколи Руденка „Як просто все". Поезію Зіновія Красівського „Дума" продеклямував д-р Я.Грабович.

Зеня Біґун з Чикаґо, організаційна референтка Комітету Оборони Людських Прав, фінансова референтка в так званій „Крамниці сумління", яку зорганізував відділ Сестрицтва при парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаго, своєю глибоко придуманою доповіддю полонила серця усіх присутніх. Національним гимном закінчено це незвичайне зібрання.

Д-р Володимир Е.Голіян

БЛ. П.

ГРИГОРІЙ ПАРК

член УНС, Відд. 373 Т-ва Сестер Любови у Ст. Люіс, Мо., помер 17-го жовтня 1982 р. на 65-му році життя.

Покійний народився 23-го грудня 1916 р. у Desloge, Mo. і став членом УНСоюзу 1954 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Віктора, невістку Шарльоту, внуків — Даліну, Івана, Денона і Ґавіна Парк, брата Дмитра, сестру Христину Медвік, брата і сестру в Україні, шваґрів і шваґерку Івана Ґромоцького, Петра і Катерину Ґромоцьких.

Похорон відбувся в середу, 20-го жовтня 1982 р., о год. 9:30 ранку з похоронного заведення Fendler-Chulik, 5611 S. Grand Blvd. до церкви Воскресення, де була відправлена Служба Божа о год. 10-ій ранку. Похований на Sunset Burial Park, St. Louis, Mo.

Геррі Парк працював для Hager Hinge Co., 139 Victor St., St. Louis, Mo. Він був дорадник інженер і асистент віце президента Machine Development and Engineering. Почав там працювати у вересні 1938 р. Працював через 44 роки до вересня 1982 р.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослава Вільямс, секр. Відділу

Замість квітів на могилу

сл. п. проф. д-ра Юрія Мачука

склали на „ФОНД ім. д-ра ЗАЛОЗЕЦЬКОГО":

Анна і д-р І. М. Новосівський	$50.00
д-р Ілля Андрусяк	$50.00
мгр Петро Григорович	$30.00

ПОДЯКА

в пам'ять Незабутньої письменниці

Дарії Ярославської-Столярчук

моєї Дорогої Дружини, що по короткій і тяжкій недузі відійшла у Вічність дня 13-го січня 1982 р. Мої щирі вислови подяки Родині, Приятелям і Знайомим за надіслані мені вирази співчуття у час мого великого горя. Особливо щиро дякую Всч. о. Перетяткові за відправлення Панахиди і похорону на цвинтарі. Щира подяка ВП. Паням Союзянкам за квіти зложені на домовині, за прощальні слова ВП. О. Муссаковської від 28-го Відділу СУА і за спомин п. Лідії Гладкої від Округи СУА. Вельмишановним Паням подяка, що не жаліли труду і прибули на цвинтар мимо дуже несприятливої погоди. Дуже щиро дякую ВП. п. Добошові за гарні прощальні слова над домовиною.

У сороковий день смерти відбулася Служба Божа та Поминальний Вечір у пам'ять моєї Незабутньої Дружини, письменниці Дарії Ярославської, що їх улаштував 28 Відділ СУА, а за який Їм дуже сердешно дякую. Дякую Всім за ласкаві молитви та пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі. Дякую щиро ВП. Паням Союзянкам і Гостям за ласкаву участь на Поминальному Вечорі, що відбувся під проводом ВП. Пані Ольги Муссаковської та зі словом ВП. Пані Дибко-Филипчакової про покійну Дарію Ярославську.

Нехай Всевишній Господь винагородить усіх своїми ласками.

Залишений у невимовному горю —

РОМАН СТОЛЯРЧУК

Ділимося сумною і болючою вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що по довшій недузі, 18-го листопада 1982 року, відійшов у Вічність на 91-му році життя

наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДУСЬ та ПРАДІД

СЛ. П.

ДМИТРО КОТКО

уроджений в селі Балки, коло Мелітополя, відомий диригент, учитель музики та хорального мистецтва у львівських школах.

ПОХОВАНИЙ у Львові, на Личаківському кладовищі, 21-го листопада 1982 року.

У глибокому смутку:

дочка — АРІЯДНА ЛАПИЧАК
внук — д-р ДМИТРО з дружиною МОУД
внучка — ЛЯРИСА ЧОПІВСЬКА з мужем ЮРІЄМ
правнуки — ЮРІЙ і АЛЕКСАНДРА
Ближча та дальша Родина в Україні

Почапи...

(Продовження зі стор. 2)

ний бій, щоб вирватися із цих смертельних кліщів. Очікуємо на приказ. Кожний з нас свідомий, що приходить найрішучіший момент: або-або... В дванадцятій годині світляні ракети заповідають, що наступ починається. Вони ж рівночасно вказують відтинок, на якому маємо проломити ворожі позиції. На обрії появляється кілька наших танків, що промощує нам дорогу. Наступ іде в напрямку залізниці та шосе, що рівнобіжно пробігають у підніжжі горбовиння з міста Перемишлян в сторону Золочева. Піднімаємося і йдемо кількома лавами.

Большевицька піхота розпочинає протинаступ. Наші два танки, поцілені з протипанцерної зброї уже стоять в огні. Уся залога в них гине.

Однак, ніщо нас не стримує, бо ми бажаємо або смерти, або волі... Йдемо. Йдемо вперед. Залишаються тільки ті, кого вже навіки пригорнула земля. Вислухав Бог і молитву Савчука: „Рідна Земле, прийми моє тіло"...

Сл. п. д-р Богдан Левицький

Пшеничний лан кінчається і перед нами простягається широка сіножать. По протилежній стороні сіножаті за залізницею та дорогою горби вкриті молодим лісом. На тім горбі большевицькі позиції. Наше завдання — проскочити через ту сіножать під градом куль. Траса довга —понад кілометр. Поле відкрите, ворог бачить нас усіх, як на долоні.

Підіймається перша лава і бігом кидається пробігти сіножать. Большевики всією силою вогню кулеметів та ґранатометів косять наші ряди, застеляючи трупами зелену долину.

Багато, багато залишилося на тій „сіножаті смерти" під селом Почапами.

Усе ж таки під нашим натиском большевики розскакуються. Частину з них навіть беремо в полон. По семигодинному бої досягаємо узгір'я і входимо в село Заліся.

Тут короткий відпочинок, відпруження нервів і думка: невже ж ми вже за перстенем смерти? Негайно за нею проходить друга думка: тепер ворог буде старатися зловити в поспіху тих, що вже з нього вирвалися.

І дійсно большевики по кількогодинній перерві, вночі знову закрили отвір, який ми пробили нашими тілами. Тої ночі був ще один прорив. Скільки ще після того було проривів і на яких відтинках — ще досі ніхто не оголосив. Наша група продирається лісами, полями та дібровами через село Вороняки, Жуків, Дунаїв, Фирлнів до Рогатина, а звідтіль через Стрий на Карпатську Україну до села Велике Середнє та Гойдиш, де збираються розбитки нашої Дивізії. З чотирнадцяти тисяч зібралося коло дев'яти сот. По тяжких перипетіях з німецьким командуванням, яке почало добачувати в нас зрадників, ми почали поповняти новозорганізовану дивізію. Але це вже інша сторінка історії Першої Української Дивізії УНА.

Реґен і Крайскі...

(Продовження зі стор. 2-ої)

ни цього року написав йому персонального листа: „Дорогий канцлере Крайскі!.... Ваші старання до підтримки мирної ініціятиви З'єднаних Стейтів Америки на Близькому Сході з подякою приймаємо до відома, і я прошу Вас дуже продовжувати Ваші старання переконати інших щодо співпраці з нами. Я молюся, щоб ми мали успіхи в наших стараннях перебороти розходження, яке панує в тій частині світу... Ми цінимо Вашу участь на цьому терені. Маємо надію, що ми дальше будемо тісно співпрацювати в напрямі цієї мети, до якої стремлять оба наші народи, а саме — мир і свобода. Сердечно, — Роналд Реґен".

Канцлер Крайскі відповів Реґенові після його повороту із Тунісії: „Дорогий Пане Президенте!.. Ваш лист вказує, що зв'язки між Австрією й Америкою мають дійсно особливий характер... Дозвольте мені цією дорогою поґратулювати Вам за Вашу історичну ініціятиву на Близькому Сході. Я хочу подати вам до відома, що я готовий підтримати цю ініціятиву всіма силами. В цьому сенсі я старався вже зробити декілька кроків в цьому напрямі, наприклад під час мого перебування у Тунісії, я говорив з високими палестинськими представниками і Арабською Лігою про ці справи. Під час кожної із тих розмов я підкреслював історичне значіння тієї американської ініціятиви і натискав на всіх, які мене слухають, не робити нічого, що могло б її утруднити. Я заявив їм, що тепер рішальне значіння лежить в тім, щоб здобути підтримку публічної опінії в Америці... Дорогий Пане Президенте, Ваше запрошення до дальшої співпраці в інтересі миру є не тільки для мене честю але також обов'язком... Із сердечним привітом: Ваш Бруно Крайскі".

Незвичайна...

(Продовження зі стор. 3)

Ірена і Володимир Медухи 100 дол.; Ірена і Антін Бачмаги 100 дол. і Микола Савка 100 дол. Їхнім іменем ми бажали б назвати цю першу незвичайну стипендію.

Вже маємо на увазі й інших, які розуміють вагу української науки для українського народу і незадовго створиться друга група для збірного стипендійного фонду. Філядельфія покищо перша розпочала дію у справі ЗСФонду. Було б побажаним цю ідею поширити на інші міста Америки й Канади.

Ця перша тисячка ЗСФонду нехай буде заохотою до дальших таких подібних фондів для продукції нашої української верстви, яка у нас дуже ще мала, але рівночасно дуже потрібна, як носій української культури і науки.

Український Вільний Університет, ця шістдесятлітня українська наукова інституція, вже давно доказав, що він служив, служить і буде служити українському народові і за це заслуговує на всебічну підтримку громади.

Ця стипендія незвичайна ще й тому, що її, майже вповні, зложили люди, що вже на пенсії, а передусім люди, що розуміють вагу і значення української науки та її носіїв. Народ без науки народ без голови. Наш народ не сміє залишитися лише погноєм для чужих. Українська наука до цього не допустить. А добрі люди, що правильно розуміють її, своїми щирими більшими пожертвами підтримували і підтримуватимуть добре діло для добра всього українського народу, а в тому й для свого власного.

Зиновій Квіт

КОНҐРЕС СХИЛЬНИЙ...

(Продовження зі стор. 1)

ми резидентами Америки щойно після ще додаткових трьох років проживання тут. Всі ті, що дістануть статус постійних резидентів, зможуть стати громадянами Америки пізніше, через п'ять років.

У Конґресі лунають голоси також про те, що пропонована амнестія створить лихий прецедент для інших, що не повинуються законові взагалі, і що вона б'є дуже по тих чужинцях, які з подиву гідною терпеливістю по своїх країнах чекають часом по десять років, щоб дістати дозвіл леґальною дорогою приїхати на постійний побут до Америки. До багатьох труднощів з цим законодавством доходить ще й те, що Іміґраційна й Натуралізаційна служба ЗСА не має достатніх засобів, щоб припильнувати виконання цього закону навіть тоді, якщо його ухвалить Конґрес і підпише Президент.